

Paris, 18 Novembre 2016

2016

UNIVERSARY YEAR ON ARISTOTLE
ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΕΤΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

ΟΧΙ ΣΤΗ ΒΑΝΑΥΣΟΤΗΤΑ

NO TO PURE MECHANICAL SPECIALIZATION

2006 UNIVERSARY YEAR ON ARISTOTLE

Βάναυσον δ' ἔργον εἶναι δεῖ τοῦτο νομίζειν καὶ τέχνην ταύτην καὶ μάθησιν,
ὅσαι πρὸς τὰς χρήσεις καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς ἀρετῆς ἄχρηστον
ἀπεργάζονται τὸ σῶμα τῶν ἐλευθέρων ἢ τὴν ψυχὴν ἢ τὴν διάνοιαν.

Πολιτικά, VIII, 1337b 8-11

« Βάναυσο ἔργο πρέπει τοῦτο να θεωρούμε καὶ βάναυσες τέχνες καὶ
μαθήσεις εκείνες, ὅσες καθιστοῦν το σῶμα των ἐλευθέρων ἢ την ψυχὴ
ἢ τη διάνοια ἀχρηστες για τις πράξεις της ἀρετῆς »

“And any occupation, art, or science, which makes the body or soul or mind
of the freeman less fit for the practice or exercise of excellence, is mechanical”

(trans. Jonathan Barnes) **Politics, VIII, 1337b 8-11**

Στο έργο του *Πολιτικά* ο Αριστοτέλης αναφέρεται σε ένα σημαντικό ζήτημα της παιδείας που αφορά στα αποτελέσματά της: **στην απομάκρυνση κάθε βάνουσου έργου και στη δημιουργία ελεύθερων πολιτών.**

Για την αξιοποίηση της προβληματικής αυτής η κεντρική εκδήλωση των δράσεων του Υπουργείου Παιδείας και της Εθνικής Επιτροπής **UNESCO** στην Ελλάδα, που αφορά στο «Επετειακό Έτος Αριστοτέλης 2016», θα λάβει χώρα, στο πλαίσιο του εορτασμού για την **Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας**, στις 18 Νοεμβρίου 2016, στο Παρίσι, στο κτήριο UNESCO. Η εκδήλωση είναι αφιερωμένη στον «σχολικό» Αριστοτέλη.

In his *Politics* Aristotle referred to a crucial issue of education which concerns its results: a distancing from mechanical work (manual labor) and the creation of free citizens.

To make use of this critical distinction, the main event of the actions of the Hellenic Ministry of Education and UNESCO National Committee in Greece will take place on November 18th 2016, for the **World Philosophy Day**, in Paris, at the UNESCO Building. This event will be dedicated to "**Aristotle in the Lyceum**".

Part I

**«Αριστοτέλης και σύγχρονη
διανόηση», “Aristotle and modern
thought”, Dr. Lambros Couloubaritsis,
Professeur émérite à l’Université Libre
de Bruxelles, Membre de l’Académie
Royale de Belgique, will speak on “La
métaphysique d’Aristote”.**

“La cohérence organisationnelle de la Métaphysique d’Aristote, souvent mise en question depuis Jäger, peut être établie à travers la convergence de plusieurs axes d’analyse, en dehors de l’ontologisme d’origine thomiste. Il s’agit des thèmes qui se succèdent selon une méthode argumentative et qui révèlent la complexité du réel et les multiples configurations qui peuvent l’étudier : archéologie, ontologie, énergeiologie, hénologie, théologie et agathologie. Cette organisation de la métaphysique aristotélicienne assure, en plus de sa cohérence, des applications multiples. Bien plus, elle fait voir qu’Aristote est un précurseur de la question contemporaine de la complexité, qui constitue le défi du 21e siècle”.

Part II

**« Ο Αριστοτέλης στο Λύκειο -
Παρελθόν - Παρόν και Μέλλον »**

Στρογγυλή Τράπεζα

**“Aristotle at the Lyceum – Past,
Present and Future”, Round Table**

Εστιακά σημεία της στρογγυλής τράπεζας είναι πρώτα η ανάδειξη των μορφών διδασκαλίας του Αριστοτέλη, κυρίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε χώρες της Ευρώπης, και έπειτα η αξιοποίησή τους για την αναβάθμιση της διδασκαλίας του Αριστοτέλη στο Λύκειο - αλλήλ και στο Πανεπιστήμιο.

The round table will first focus on highlighting methods of teaching Aristotle, particularly in European secondary education, and then proceed to how to take advantage of these methods to improve the teaching of Aristotle at both the Lyceum and the University.

Ομιλητές Participants

Prof. Franco Montanari, Italy

Universita' degli Studi di Genova
DAFIST - Dipartimento di Antichità,
Filosofia, Storia

"Aristotle in the High School and University in Italy"

A survey of the various forms of the presence of Aristotle's works and of Aristotle as a philosopher in high school and university teaching in Italy

Prof. Steven Halliwell, UK

Professor of Greek and Wardlaw of Classics,
University of St. Andrews

"Aristotle's Poetics in the anglophone tradition of school and university education"

Professor Halliwell will focus on the place in modern anglophone education of what is probably Aristotle's most widely read work, the Poetics. He will offer some thoughts on why the Poetics has been so prominent not only on classical and philosophical courses but also in the syllabuses of other humanistic disciplines.

Prof. Michael Erler, Germany

Professor of Classical Philology,
University of Würzburg

***“Aristotle in Gymnasium and University
in Germany”***

Professor Erler will discuss aspects of Aristotelian Ethics (in relation to Plato and Hellenistic Philosophy) which are of relevance for the teaching at the gymnasium and university levels in Germany.

I. N. Καζάζης

Ομότιμος Καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας
του Τμήματος Φιλολογίας ΑΠΘ,
Πρόεδρος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.

Dr. John N. Kazazis

Professor Emeritus of Classical Philology,
Department of Philology,
Aristotle University of Thessaloniki

A. Ρεγκάκος,

Καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας του
Τμήματος Φιλολογίας ΑΠΘ, Ακαδημαϊκός.

Dr. Antonios Rengakos

Professor of Classical Philology,
Department of Philology,
Aristotle University of Thessaloniki,
Member of the Academy

Τζίνα Παπαλεξίου

Διδάκτωρ Φιλοσοφίας, ΑΠΘ.

Gina Papalexiou

Dr. of Philosophy of
the Aristotle University of Thessaloniki

«Ο Αριστοτέλης
στην ελληνική εκπαίδευση:
εμπειρίες και συμπεράσματα»

“Aristotle in Greek education:
experiences and conclusions”

Ο «σχολικός Αριστοτέλης» αποτελεί πλέον σημείο αιχμής ειδικής ομάδας εργασίας του Υπουργείου Παιδείας, με στόχο να εκτιμηθούν τα αποτελέσματα της διδασκαλίας του Αριστοτέλη μέχρι σήμερα, καθώς και να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Αυτά μπορεί να αποτελέσουν ένα πρώτο υλικό των ηθικών-διαπληστικών, γλωσσικών, φιλοσοφικών, και γενικότερα πολιτισμικών αξόνων της διδασκαλίας των ηγεύμενων ανθρωπιστικών σπουδών.

Όπως τονίζει και ο Jaeger, βασική παράμετρος της αριστοτελικής διδασκαλίας είναι η εξέλιξη στη σκέψη του, το κατεξοχήν γνώρισμα της γνώσης και της επιστήμης. Στο πλαίσιο αυτό προετοιμάστηκε συνάντηση εργασίας ειδικών Αριστοτελιστών και Πανεπιστημιακών Αριστοτελιστών από χώρες της Ευρώπης με τον Υφυπουργό Παιδείας, για μια ανασκόπηση του status των αριστοτελικών σπουδών στα ευρωπαϊκά σχολικά προγράμματα, και για τη διερεύνηση των προοπτικών ενίσχυσής τους.

Αναμένεται ότι τα αποτελέσματα αυτού του project θα ανανεώσουν τον σχεδιασμό της διδασκαλίας του Αριστοτέλη στο σχολείο (είτε η διδασκαλία γίνεται από μετάφραση είτε, έστω και δειγματοληπτικά, από το πρωτότυπο) - ένα κρίσιμο ζητούμενο της Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης.

“The school Aristotle” is now the focus of a special working group of the Ministry of Education, whose goal is to evaluate results from the teaching of Aristotle to the present, as well as to create a framework for the anticipated results. These may include initial material for ethical formation, linguistic, philosophical, and general cultural axes for the teaching of the humanities.

As Jaeger stresses, the basic parameter in the teaching of Aristotle is the evolution of his thought, the preeminent characteristic of knowledge and science. Within this context, a meeting of a working group of expert Aristotle scholars and university professors of Aristotle from European countries is going to take place in order to survey the status of Aristotelian studies in European school curricula and to expand the prospects for reinforcing them (concept: Aristotelian Studies).

It is anticipated that the results of this project will reinvigorate the teaching curriculum and approach of “the school Aristotle” (whether from translation or at least partly from the original), which is a key issue in European education.

Part III

Θεατρική Παράσταση:

«Αριστοτέλης»

του Θεοδόση Πελεγρίνη

σκηνοθεσία: Νίκος Παροίκος.

Παίζουν:

Σπύρος Ξένος, Ηλέκτρα Παροίκου,
Θεοδόσης Πελεγρίνης.

Theatrical Performance:

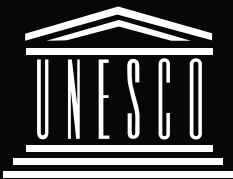
"Aristotle"

by Theodosios Pelegrinis

directed by Nikos Paroikos

Starring:

Spyros Xenos, Electra Paroikos,
Theodosios Pelegrinis

Πολιτικά, 1337a33-1337b21

Politics, VIII, 1337a33-1337b21

«Ὅτι μὲν οὖν νομοθετητέον περὶ παιδείας καὶ ταύτην κοινήν ποιητέον, φανερόν· τίς δ' ἔσται ἡ παιδεία καὶ πῶς χρὴ παιδεύεσθαι, δεῖ μὴ λανθάνειν. νῦν γὰρ ἀμφισβητεῖται περὶ τῶν ἔργων. οὐ γὰρ ταῦτά πάντες ὑπολαμβάνουσι δεῖν μανθάνειν τοὺς νέους οὔτε πρὸς ἀρετὴν οὔτε πρὸς τὸν βίον τὸν ἄριστον, οὐδὲ φανερόν· πότερον πρὸς τὴν διάνοιαν πρέπει μᾶλλον ἢ πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος· ἕκ τε τῆς ἐμποδῶν παιδείας ταραχώδης ἢ σκέψις καὶ δῆλον οὐδὲν πότερον ἀσκεῖν δεῖ τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν βίον ἢ τὰ τείνοντα πρὸς ἀρετὴν ἢ τὰ περιττά (πάντα γὰρ εἴληφε ταῦτα κριτάς τινας)· περὶ τε τῶν πρὸς ἀρετὴν οὐθέν ἐστιν ὁμολογούμενον (καὶ γὰρ τὴν ἀρετὴν οὐ τὴν αὐτὴν εὐθὺς πάντες τιμῶσιν, ὥστ' εὐλόγως διαφέρονται καὶ πρὸς τὴν ἀσκησιν αὐτῆς). ὅτι μὲν οὖν τὰ ἀναγκαῖα δεῖ διδάσκεσθαι τῶν χρησίμων, οὐκ ἄδηλον· ὅτι δὲ οὐ πάντα, διηρημένων τῶν τε ἐλευθερίων ἔργων καὶ τῶν ἀνελευθερίων φανερόν, <καὶ> ὅτι τῶν τοιούτων δεῖ μετέχειν ὅσα τῶν χρησίμων ποιήσει τὸν μετέχοντα μὴ βάνανσον. βάνανσον δ' ἔργον εἶναι δεῖ τοῦτο νομίζειν καὶ τέχνην ταύτην καὶ μάθησιν, ὅσαι πρὸς τὰς χρήσεις καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς ἀρετῆς ἀχρηστον ἀπεργάζονται τὸ σῶμα τῶν ἐλευθέρων [ἢ τὴν ψυχὴν] ἢ τὴν διάνοιαν. διό τὰς τε τοιαύτας τέχνας ὅσαι τὸ σῶμα παρασκευάζουσι χειρὸν διακεῖσθαι βαναύσους καλοῦμεν, καὶ τὰς μισθαρνικὰς ἐργασίας· ἀσχολον γὰρ ποιοῦσι τὴν διάνοιαν καὶ ταπεινήν. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐλευθερίων ἐπιστημῶν μέχρι μὲν τίνος ἐνίων μετέχειν οὐκ ἀνελεύθερον, τὸ δὲ προσεδρεῦειν λίαν πρὸς ἀκρίβειαν ἔνοχον ταῖς εἰρημέναις βλάβαις. ἔχει δὲ πολλὴν διαφορὰν καὶ τὸ τίνοσ ἐνεκεν πράττει τις ἢ μανθάνει· τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ χάριν ἢ φίλων ἢ δι' ἀρετὴν οὐκ ἀνελεύθερον, ὁ δὲ αὐτὸ τοῦτο πράττων δι' ἄλλους πολλακίς θητικὸν καὶ δουλικὸν δόξειεν ἂν πράττειν».

Representative of the Organizing Committee
Dr. Gina Papalexiou

